Müslümanın hayır duâsı

Berk Şimşek: “Abdest aldıktan sonra birbirimize ‘hayrını gör!’ diyoruz. Bu doğru bir ifâde midir? Yoksa ne söylememiz daha uygundur?”

Müslüman Müslümana her zaman, her yerde, her vesîle ile, her şekilde hayır duâ eder. Duâ için belirli bir şekil ve kalıp biçilemez. İçten yapılan duâ eleştiri konusu yapılamaz. Eğer duâ için kullandığı kelimeler kalbinin dili olabilmişse, duâ ile içinin arzûsunu dile getirebilmişse, rûhunun dileğine cevap verebilmişse, Müslümanı Allah’a emanet edebilmişse ne âlâ! Müslümanın hayır duâsına “bid’at” denilmez; ancak “Âmîn” denilir.

Yüce dînimizde ibâdetlerden sonra, yapılan ibâdete has özel bir “tebrikleşme biçimi” yoktur. Ancak, mutlak ve kayıtsız-şartsız duâya, Müslümanın Müslüman lehine hayır duâ yapmasına bolca teşvik vardır.
*Hazret-i Enes (ra) bildirmiştir: Resûlullah Efendimiz (asm) buyurdu ki: “Duâ ibâdetin özüdür.”1
*İbn-i Abbas (ra) bildirmiştir: Allah Resûlü (asm) şöyle buyurdu: “Duâ ibâdetin anahtarıdır. Abdest namazın anahtarıdır. Namaz da Cennetin anahtarıdır.”2
*Hazret-i Ali (ra) bildirmiştir: Resûlullah Efendimiz (asm) buyurdu ki: “Duâ Mü’minin silâhı, dînin direği, göklerin ve yerin nûrudur.”3
*Hazret-i Enes (ra) bildirmiştir: Resûl-i Kibriyâ Efendimiz (asm) şöyle buyurdu: “Ezanla kâmet arasında duâ kabûl edilir. O haldeyken duâ ediniz.”4
*Ebû Hüreyre (ra) bildirmiştir: Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) buyurdu ki: “İnsanlardan kendin için hayır duâ etmelerini çok iste. Çünkü kul, kimin duâsının kabûl edileceğini ve kimin duâsıyla merhamet göreceğini bilemez.”5
*Ebû Derdâ (ra) bildirmiştir: Allah Resûlü (asm) şöyle buyurdu: “Müslüman’ın, din kardeşi için gıyâbî (yanında yokken ve içten) duâsı kabul olunur. Bu iş için görevli bir melek bulunur. Dîn kardeşi için hayırla duâ ettiğinde, melek: “Âmîn! Kardeşin için istediğinin bir misli de sana verilsin.” der.”6
*Câbir bin Abdullah (ra) bildirmiştir: Peygamber Efendimiz (asm) şöyle buyurdu: “Müslüman kardeşinize bolluk ve berekete kavuşması için duâ ederek mükâfâtlandırınız. Çünkü yemeği yenildiğinde, suyu içildiğinde bereketle duâ etmek ona mükâfât vermektir.”7

*Vâsile (ra) bildirmiştir: Peygamber Efendimiz (asm) şöyle buyurdu: “Dört kimse vardır ki, duâları kabul edilir. Bunlar, adâletli idâreci, Mü’min kardeşine gıyâbî duâ eden kişi, zulme uğrayan mazlum kişi ve anne ve babasına duâ eden kişi.”8
*Huzeyfe (ra) bildirmiştir: Allah Resûlü (asm) bir Sahabîsi ile karşılaştığında onunla tokalaşır ve ona hayır duâ ederdi.”9

Dikkat edilirse, Müslüman’ı duâya çağıran hadislerde belirli bir kalıp görülmez. Bazı duâ metinleri şüphesiz vardır; ama bu, Müslüman’ın kendi dilince, kalbinin içten çığlığını ve dileğini duâ biçiminde seslendirmesi yolunu kapayıcı değildir. Bilakis, zenginlik vericidir. Müslüman Müslüman’a, Kur’ân’da veya hadislerde gelen duâ metinleri ile duâda bulunabileceği gibi, kendi ifâdeleriyle ve cümleleriyle de duâ edebilir. Cenâb-ı Hak, duâsının makbûliyeti için kalbinin sâfiyetini yeterli görür.

Müslüman’ın Müslüman kardeşine gıyâben veya açıktan hayır duâ etmesini isteyen ve teşvik eden yüce dînimiz; bu duâyı hangi şekil, şart ve kalıp içinde, nerede ve hangi kelimelerle yapmamız gerektiği hususunu genellikle bize bırakır. Bizden sadece ihlâs ve samîmiyet ister, duâmızı sadece içten yapmamızı ister. Bu açıdan, dînimizde “duâ bilmemek” diye bir şey söz konusu olmaz. Kalbin dili, günlük kullanılan dil, insanlarla anlaşma, kaynaşma ve konuşma dili aynı zamanda duâ dilidir de. Yeter ki, kalp Allah’a dönük olsun.

Bin dört yüz yıllık duâ geleneğine sahip Müslüman milletimiz; îmân ettiği ve gönül verdiği Kur’ân ve hadisler çerçevesinde, birbirinin hemen her davranışını duâ ile Allah’a ısmarlamış, her ibâdetini duâ ile Rabb-i Rahîm’e emânet etmiştir. Din kardeşinin namazını, “Allah kabul etsin!”, veya “Tekabbel’allah” duâsıyla süsleyen Müslüman, abdestini “Hayrını gör!” duâsıyla tezyîn etmiş, haccını “Haccın mebrûr ve mübârek olsun” duâsıyla güzelleştirmiş; dîn için, ibâdet için, dünya için kolaylık gördüğü din kardeşini, “Allah râzı olsun.” diyerek kendi dilince mükâfâtlandırmış; bir yakını ölene taziyesini sunmuş ve ölen kişi için “Allah rahmet eylesin.” diye niyazda bulunmuş; alış veriş yaptığı esnafa, “Hayırlı müşteriler!” diyerek hayır duâda bulunmuş; din kardeşine derdi olduğunda, “Allah kurtarsın!”; hastalandığında “Allah şifâ versin”; bir mala kavuştuğunda “güle güle kullan”; bir hayra erdiğinde “Allah hayrını ve feyzini artırsın” vs. hayır duâlarla dilinin bağını sürekli çözmüş, yek diğerine dilinin ve gönlünün duâsını hiçbir zaman eksik etmemiştir.

Bu örnekleri artırmak mümkündür. Bunların hepsi,—yeter ki doğrudan Allah’tan istensin—yukarıda genel çerçevesini verdiğimiz hadislerin kucakladığı duâ örnekleridir ve sünnet kapsamında bulunmaktadır.

Dipnot:

1-Câmiü’s-Sağîr, 2/2190;
2-Câmiü’s-Sağîr, 2/2192;
3-Câmiü’s-Sağîr, 2/2192;
4-Câmiü’s-Sağîr, 2/2193;
5-Câmiü’s-Sağîr,1/576;
6-Câmiü’s-Sağîr,2/2167;
7-Câmiü’s-Sağîr,1/99;
8-Câmiü’s-Sağîr, 1/269;
9-Câmiü’s-Sağîr, 3/3159.